

Naám Linh chi mô hõùng ñi môi cho nông dân Càt Tiên

Lâu nay, người dân xã Quảng Ngãi, huyện Cát Tiên chủ yếu sản xuất nông nghiệp gắn liền với cây lúa nước, mía, điều... Năm 2014, với việc triển khai thí điểm thành công mô hình trồng nấm Linh chi đang mở ra hướng đi mới trong sản xuất nông nghiệp của địa phương.

Dự án "Xây dựng mô hình nuôi trồng nấm Linh chi" được Trung tâm Ứng dụng khoa học công nghệ Lâm Đồng phối hợp với Phòng Kinh tế hạ tầng huyện Cát Tiên triển khai thí điểm tại hộ gia đình anh Nguyễn Hữu Cần và gia đình chị Lê Thị Hoài Nam (thôn 2, xã Quảng Ngãi, huyện Cát Tiên). Mỗi mô hình nhà trồng nấm được triển khai trên diện tích 100 m², được hỗ trợ 2.000 bịch phôi nấm Linh chi do chủng Đà Lạt, trọng lượng từ 1-1,2 kg/bịch, đã cấy meo giống 15 ngày. Hiện nay, hai mô hình này đều phát triển tốt và đã cho sản phẩm.

Chị Nam chia sẻ: "Trồng nấm Linh chi không quá phức tạp, điều quan trọng là phải nắm được kỹ thuật và thực hiện đúng quy trình phát triển của nấm. Thời kỳ đầu là thời gian tơ nấm phát triển và hình thành quả thể, giai đoạn này cần chú ý đến nhiệt độ và độ ẩm phù hợp. Nhiệt độ không khí thích hợp nhất cho nấm Linh chi trong thời gian nuôi sợi là 20-23°C, tạo quả thể ở 22-28°C, độ ẩm cơ chất 60-62%, độ ẩm không khí dao động từ 80-95%. Kể từ ngày cấy giống đến khi rạch túi khoảng 50 ngày, hệ sợi nấm lan gần kín bịch phôi. Tiến hành tháo nút bông, khi quả thể nấm bắt đầu mọc từ nút bông thì ngoài việc tạo ẩm không khí, có thể tưới phun sương nhẹ vào túi nấm mỗi ngày từ 1-3 lần, tùy theo điều kiện thời tiết. Chế độ chăm sóc như trên được duy trì liên tục cho đến khi viền trắng trên viền mũ quả thể không còn nữa là hái được". Chị Nam cho biết thêm: sau thời gian nuôi trồng, với 2.000 bịch phôi nấm thí điểm trên diện tích 100 m², đã cho thu hoạch 55 kg, với mức giá 500.000 đồng/kg, sau khi trừ chi phí, chị thu lãi được khoảng 15 triệu đồng. Đây là tín hiệu vui đối với bà con nông dân nếu trồng trên 1.000 m², với 3 vụ mỗi năm sẽ mang lại thu nhập khoảng 450 triệu đồng.

Để phát triển nhân rộng nghề trồng nấm Linh chi cho người dân, chính quyền địa phương đã phối hợp với các đơn vị liên quan tổ chức 4 lớp tập huấn kỹ thuật cho gần 100 lượt hộ nông dân tham gia. Nhiều hộ dân nơi đây cũng đang chuẩn bị mặt bằng, tìm nguồn phôi nấm để phát triển nghề trồng nấm Linh chi, bản khoán của người dân là việc tìm đầu ra ổn định cho sản phẩm.

Với kết quả thí điểm thành công của mô hình trồng nấm Linh chi tại xã Quảng Ngãi, huyện Cát Tiên đang mở ra triển vọng cho người nông dân nơi đây để có thêm ngành nghề mới trong sản xuất nông nghiệp. Hy vọng các cấp, ngành quan tâm hỗ trợ để người dân phát triển nghề trồng nấm Linh chi một cách bền vững, góp phần nâng cao thu nhập.

Theo Báo Lâm Đồng

ĐIỂM THÔNG TIN KHCHN PHỤC VỤ NÔNG NGHIỆP, NÔNG THÔN

Đặt tại UBND các xã, phòng Kinh tế / Kinh tế & Hạ tầng các huyện, thành phố và Trung tâm Tin học & Thông tin Khoa học Công nghệ tỉnh Lâm Đồng

Hiện nay, kho dữ liệu Thư viện điện tử phục vụ nông nghiệp, nông thôn tỉnh Lâm Đồng có các tài liệu liên quan đến kỹ thuật trồng và chăm sóc một số loại cây chủ lực trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng. Bà con có nhu cầu cung cấp thông tin, vui lòng liên hệ các điểm Thông tin khoa học và công nghệ phục vụ nông nghiệp, nông thôn đặt tại UBND các xã và phòng Kinh tế/Kinh tế và Hạ tầng các huyện, thành phố hoặc tham khảo website Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Lâm Đồng tại địa chỉ <http://www.lamdongdost.gov.vn/thuvien>.

- Cây công nghiệp, cây ăn quả: cà phê, chè, chè cành cao sản, cao su, dâu tằm, mắc-ca, điều ghép, bơ ghép, chuối La Ba, lạc tiên.

- Cây rau: bó xôi, cà chua, cà rốt, cải bắp, cải củ, cải thảo, ớt ngọt, đậu cô-ve, đậu Hà Lan, đậu tây, súp lơ xanh, dưa chuột, xà lách.

- Cây hoa: cúc, cẩm chướng, đồng tiền, lay-ơn, cát tường, salem, li ly, hoa hồng, hồng môn, địa lan.

- Quy trình trồng, chăm sóc, phòng trừ sâu bệnh hại một số cây trồng trên địa bàn tỉnh.

Bản tin

Khoa học Công nghệ phục vụ Nông nghiệp, Nông thôn

THÔNG TIN - PHỔ BIẾN KIẾN THỨC

Số 02/2015

Nuôi thử nghiệm cá chạch bùn thương phẩm

Năm 2014, từ nguồn vốn khoa học công nghệ cấp huyện, Trung tâm Nông nghiệp huyện Đạ Huoai đã triển khai mô hình thử nghiệm nuôi cá chạch bùn thương phẩm nhằm đánh giá tính thích nghi, hiệu quả kinh tế để khuyến cáo nông dân.

Mô hình được triển khai tại 2 hộ ông Vũ Đức Biệc, Trần Minh Ngọc, thị trấn Madaguôi, huyện Đạ Huoai với quy mô 200 m²/hộ; số lượng con giống thả nuôi là 9.000 con/điểm, kích cỡ con giống khoảng 2 g/con; sử dụng thức ăn công nghiệp có hàm lượng đạm từ 30-35%.

Sau 3,5 tháng (từ tháng 8-11/2014), cá sinh trưởng và phát triển tốt, đạt trọng lượng trung bình 35 g/con (28-30 con/kg); tỷ lệ sống cao (gần 90%); sản lượng thu hoạch đạt 280 kg/200 m². Với giá bán khoảng 145.000 đồng/kg, sau khi trừ chi phí đầu tư, nông dân thu lãi trên 15 triệu đồng/200 m²/3,5 tháng nuôi.

Cá chạch bùn còn được gọi là cá chạch sụn, khi cá đạt trọng lượng 30-40 con/kg, toàn bộ xương cá (kể cả xương đầu và xương sống) chuyển hóa thành sụn nên được người tiêu dùng ưa chuộng, có thể sử dụng làm thực phẩm cho cả người già và trẻ nhỏ. Cá có nguồn gốc từ Đài Loan, được đưa về Việt Nam nhân giống và nuôi chủ yếu ở vùng đồng bằng sông Cửu Long.

Theo Trung tâm Nông nghiệp huyện Đạ Huoai

Sản xuất thử nghiệm nấm rơm ngoài trời

Lâm Đồng hiện có 21.784 ha lúa trồng tại 10 huyện, trong đó lúa 2-3 vụ: 12.211 ha, lúa 1 vụ: 9.573 ha; lúa chất lượng cao: 4.500 ha, lúa giống: 300 ha. Lượng rơm rạ thải ra hàng năm tại Lâm Đồng khá lớn, khoảng 220.050 tấn (cứ 1 tấn lúa tạo ra khoảng 1,35 tấn rơm rạ). Ngoài sử dụng để chăn nuôi trâu bò, ủ phân hữu cơ..., phần lớn rơm rạ được sử dụng làm chất đốt, hoặc đốt trực tiếp ngoài ruộng làm phân bón, ảnh hưởng không tốt đến môi trường.

Năm 2014, Trung tâm Khuyến nông Lâm Đồng đã triển khai mô hình "Áp dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật để sản xuất nấm rơm ngoài trời".

Mô hình được triển khai cho 25 hộ nông dân là đồng bào dân tộc thiểu số tại xã Bảo Thuận, huyện Di Linh với quy mô 25 tấn nguyên liệu. Các nông hộ được hỗ trợ 100% meo giống, 50% vật tư; tập huấn kỹ thuật trồng và chăm sóc nấm rơm ngoài trời; thực hành trên đồng ruộng các khâu ngâm rơm, ủ rơm, ra luống, cấy meo nấm...

Sau 2 tháng thực hiện, nấm sinh trưởng và phát triển tốt. Sợi tơ nấm phát triển đều, tỷ lệ sống của meo đạt 91%. Từ khi cấy meo đến khi nấm mọc khoảng 10-15 ngày tùy điều kiện thời tiết. Nấm được thu hái 2 đợt (đợt 1 khoảng 14 ngày, đợt 2 khoảng 7 ngày) với năng suất đạt 102 kg/tấn nguyên liệu. Tổng thời gian từ khi bắt đầu thực hiện mô hình đến khi thu hoạch xong khoảng 45-50 ngày.

Trồng nấm rơm ngoài trời chi phí đầu tư ban đầu thấp, tận dụng được công lao động nhàn rỗi, phù hợp với bà con vùng đồng bào dân tộc, vùng kinh tế còn khó khăn. Sau 1,5 tháng, lợi nhuận đạt được trên 1 tấn nguyên liệu khoảng 2,5 triệu đồng, đây là mức lợi nhuận không nhỏ đối với bà con vùng khó khăn.

Thông qua mô hình trồng nấm rơm ngoài trời giúp tận dụng hiệu quả phế phẩm nông nghiệp tại chỗ, tạo việc làm và giảm thiểu ô nhiễm môi trường, góp phần xóa đói giảm nghèo cho người dân vùng đồng bào dân tộc thiểu số.

Theo Trung tâm Khuyến nông Lâm Đồng

QUY TRÌNH KỸ THUẬT CANH TÁC CÂY MẮC-CA

(Tiếp theo số 1/2015)

II. Kỹ thuật trồng và chăm sóc

2. Thời vụ trồng: tại Lâm Đồng, thời vụ trồng thích hợp từ 15/5 đến 15/8.

3. Đất trồng: vùng đất thoát nước tốt, đào hố kích thước 50x50x50 cm hoặc 80x80x80 cm, khi đào để đất mặt riêng.

4. Trồng và chăm sóc: tùy theo điều kiện đất, phương thức trồng (thuần hay xen) và đặc điểm từng giống có thể trồng với mật độ, khoảng cách khác nhau như sau: 833 cây/ha: khoảng cách 3 x 4 m (sau 10 năm tiến hành tía thưa thành 4 m x 6 m); 400 cây/ha: khoảng cách 5 x 5 m; 313 cây/ha: khoảng cách 4 x 8 m; 286 cây/ha: khoảng cách 5 x 7 m; 250 cây/ha: khoảng cách 5 x 8 m (phù hợp với dòng OC); 250 cây/ha: khoảng cách 5 x 8 m; 220 cây/ha: khoảng cách 5 x 9 m; 200 cây/ha: khoảng cách 5 x 10 m.

- **Cách trồng:** trước khi trồng 20 ngày, trộn đều lớp đất mặt với 15 kg phân chuồng hoai + 0,5 kg phân lân nung chảy rồi lấp đất xuống hố.

Khi trồng, trộn đất và phân trong hố một lần nữa, sau đó cuốc một hố nhỏ sâu 25-30 cm, rộng 15-20 cm ở giữa hố đã được lấp trước đó. Dùng dao sạch rạch dọc túi bầu, bóc túi nhẹ nhàng; kiểm tra bộ rễ, nếu rễ trụ cong, xoắn đui, phải cắt tía đoạn rễ cong dưới đáy bầu, trồng nhẹ nhàng tránh làm vỡ bầu đất. Lấp đất, tưới nước và tủ cỏ khô giữ ẩm cho gốc.

Chú ý: trồng bằng mặt hố, không nên trồng âm làm cây dễ bị úng. Khi trồng xong, cắm 1 cọc chéo 60° so với mặt đất và buộc cố định dây.

Trồng dặm kịp thời những cây chết hoặc yếu vào đầu mùa mưa. Khi trồng dặm, chỉ cần móc đất và trồng lại trên hố cũ.

- **Làm cỏ, tưới nước, các kỹ thuật chăm sóc khác:**

+ Làm cỏ theo băng hoặc gốc từ 3-5 lần trong năm tùy vùng và thực bì; vun gốc cho cây 1-2 lần/năm. Giai đoạn đầu của thời kỳ kiến thiết cơ bản (1-5 năm đầu sau trồng mới), có thể trồng xen các loại cây ngắn ngày trong vườn mắc-ca để tăng thu nhập.

+ Cắt tía cành: biện pháp kỹ thuật này giúp cây phát triển cân đối, tán đều, đậu quả nhiều, ít bị gãy cành và hạn chế sâu bệnh.

+ Đối với cây thực sinh: 8 tháng sau khi trồng, tiến hành bấm ngọn thân chính cách mặt đất 60-80 cm để cây phát sinh cành cấp 1. Sau khi cây phát sinh cành cấp 1, để lại 3 chồi ở 3 hướng khác nhau trên thân cây nhằm tạo cho cây có bộ tán cân đối. Tiến hành bấm ngọn trên cành cấp 1 ở vị trí cách thân chính 70-80 cm để cây phát sinh cành cấp 2. Tùy theo khả năng phát triển của tán trên từng cây mà có thể bấm ngọn lần 3 với cách tương tự như trên.

+ Đối với cây ghép và cây giâm hom: thường phân cành thấp hơn so với cây thực sinh, trường hợp cây ghép phân cành cao trên 1 m so với mặt đất, nên cắt ngọn, thao tác cũng giống như cây thực sinh, đồng thời loại bỏ tất cả chồi vượt dưới vết ghép.

Khi cây vào thời kỳ kinh doanh, cắt tía những cành sát mặt đất dưới 60 cm, cành bị sâu bệnh hại, cành lệch tán, cành mọc chổng chéo, đan xen nhau. Nếu tán cây không quá dày, không nên cắt tía những cành nhỏ bên trong tán vì đây là những cành cho quả.

Với những giống có ưu thế sinh trưởng ngọn, tán hẹp, cần bấm ngọn để xúc tiến phân cành (chọn những cành khỏe; tía những cành yếu, cành có góc phân cành hẹp). Với những giống không có ưu thế sinh trưởng ngọn, không cần cắt ngọn của cành chính, chỉ cần cắt những cành sinh trưởng kém, góc nhỏ, tạo thể lệch tán.

+ Tưới nước: cây mắc-ca chịu hạn tốt, song để đảm bảo tỷ lệ đậu trái và hạn chế rụng trái non, cần tưới nước chống hạn vào mùa khô hoặc thời kỳ khô hạn kéo dài. Lượng tưới khoảng 30 lít/gốc/lần.

5. Phân bón và cách bón

Bón định kỳ phân chuồng hoai từ 2-3 năm/lần với lượng 20-30 kg/gốc. Nếu không có phân chuồng, có thể bổ sung các nguồn phân hữu cơ khác.

Bón phân chuồng và các loại phân hữu cơ theo rãnh vào đầu hay giữa mùa mưa; đào rãnh một phía dọc theo thành bồn, rộng 15-20 cm, sâu 20-25 cm, đưa phân xuống rãnh, lấp đất. Các năm sau rãnh đào về phía khác.

Lần bón	Ngày sau trồng	Lượng phân (g/gốc)	
		Urê	NPK 20:20:15
1	20	10	15
2	40	10	15
3	60	10	15
4	80	10	15

Bón phân vô cơ

Thời kỳ kinh doanh: từ năm thứ 4 trở đi cây bắt đầu cho trái; từ năm thứ 8 năng suất ổn định; lượng phân bón tăng theo năng suất của cây.

III. Sâu, bệnh hại và biện pháp phòng trừ

1. Sâu hại và biện pháp phòng trừ

Sâu hại gồm: mọt đục cành, rệp sáp.

- **Biện pháp phòng trừ:**

Biện pháp canh tác: thường xuyên vệ sinh đồng ruộng, làm cỏ, cắt bỏ cành bị hại và tiêu hủy. Tưới nước thích hợp để rửa trôi rệp sáp.

Biện pháp hóa học: trong danh mục thuốc BVTV được phép sử dụng năm 2012, chưa có loại thuốc nào đăng ký phòng trừ sâu hại trên cây mắc-ca. Khi sâu mới phát sinh gây hại và có xu hướng phát triển, có thể tham khảo sử dụng các loại thuốc gốc *Abamectin*, *Methidathion*, *Carbosulfan*. Trước khi sử dụng đại trà, cần phun thử trên diện tích hẹp để đánh giá hiệu lực và ảnh hưởng của thuốc đối với cây trồng.

2. Bệnh hại và biện pháp phòng trừ

Ít thấy bệnh trên cây mắc-ca, chủ yếu là bệnh thán thư làm thối hoa, nám quả.

- **Biện pháp phòng trừ:**

Biện pháp canh tác: vệ sinh đồng ruộng, làm cỏ, cắt bỏ cành, lá, hoa, quả bị nhiễm bệnh và tiêu hủy.

Biện pháp hóa học: trong danh mục thuốc BVTV được phép sử dụng năm 2012, chưa có loại thuốc nào đăng ký phòng trừ bệnh hại trên cây mắc-ca. Khi bệnh hại xuất hiện và có xu hướng lây lan trên diện rộng, có thể tham khảo sử dụng các loại thuốc gốc *Tebuconazole + Trifloxystrobin*; *Iprodione* hoặc *Mancozeb + Metalaxyl - M*. Trước khi sử dụng đại trà, cần phun thử trên diện tích hẹp để đánh giá hiệu lực và ảnh hưởng của thuốc đối với cây trồng.

IV. Thu hoạch, phân loại và xử lý bảo quản sau thu hoạch

Quả mắc-ca khi chín sẽ tự rụng. Vào mùa thu hoạch, cần dọn vệ sinh vườn, cào sạch cỏ rác để thuận lợi cho việc thu lượm quả chín rụng (lúc này đa số vỏ quả đã nứt sẵn, có thể tách lấy hạt ngay tại vườn). Có thể thu hoạch quả còn trên cây nhưng phải đảm bảo hạt đã đạt độ già. Quả mới rụng có hàm lượng nước khoảng 30%, cần nhanh chóng tách quả và hong khô trong bóng râm đến khi hàm lượng nước còn khoảng 10%.

Thu hoạch hàng ngày để tránh tổn thất do chuột, sóc. Có thể bảo quản hạt đến 3 tháng khi ẩm độ đạt 10%, hoặc sấy khô hạt đến ẩm độ 1,5% để bảo quản trong nhiều năm.

Theo Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn Lâm Đồng

Tuổi cây	Nguyên chất (kg)			Ghi chú
	N	P ₂ O ₅	K ₂ O	
Năm 1	20	20	15	Chia làm 2 lần bón
Năm 2	60	60	45	Chia làm 4 lần bón
Năm 3	100	100	75	Chia làm 4 lần bón

Thời kỳ kiến thiết cơ bản

Tuổi cây	Nguyên chất (kg)			Ghi chú
	N	P ₂ O ₅	K ₂ O	
Năm thứ 4 - năm thứ 8	200	200	150	Chia làm 4 lần bón
Năm thứ 8 trở đi	400	400	300	Chia làm 4 lần bón

Thời kỳ kinh doanh

Rệp sáp (*Pseudococcus* sp.)